Dnes v listě: ❖ NÁVŠTĚVA DR. MOLDANA ❖ KONFERECE O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ ❖ TAMPONÁŽ ŠTOLY V OSTRAVĚ ❖ V KYRGYZSTÁNU❖ ZÁCHRANÁŘI V TERMIZU ❖ BOJ O HORNICKÉ DŮCHODY❖ STŘELBA NA KŘIŽANECH❖ ÍRÁN ❖❖ UZÁVĚRKA 30. 3. 2006

DIAMO

OBČASNÍK ROČNÍK XII (XXIX) ČÍSLO 4 DUBEN 2006

Návštěva Prof. RNDr. Bedřicha Moldana, CSc.

Ing. Bc. Jež,J. Raninec, hejtman Skokan a Dr. Moldán

Odstranění následků po chemické těžbě uranu na ložisku Stráž představuje nejsložitější soubor technologií uplatňovaný v rámci útlumu hornictví v ČR. Z tohoto důvodu je z řad ekologických odborníků velký zájem o tuto problematiku.

Za doprovodu hejtmana Libereckého kraje Petra Skokana a jeho poradce Juraje Ranince navštívil s. p. DIAMO Prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc. Po krátké informační schůzce o rozsahu zátěží po těžbách ve správě našeho podniku navštívili hosté za doprovodu ředitele státního podniku Ing. Bc. Jiřího Ježe, ostatních členů vedení podniku a ředitele o. z. Ing. Tomáše Rychtaříka odštěpný závod TÚU. Zde se seznámili s rozsahem dopadu chemické těžby na životní prostředí v oblasti Stráže, s koncepcí navržené sanace ložiska a navštívili SLKR I.

Pan Prof. Moldan projevil zájem o návštěvu i jiných lokalit ve správě s. p. DIAMO, zejména lokality Mydlovary, s cílem seznámit se se sanacemi a rekultivacemi odkališť.

RNDr. Kamila Trojáčková

Hejtman Skokan, Dr. Moldan a Ing. Bc. Jež v odparce

V horách Kyrgyzstánu

V roce 2005 bylo požádáno středisko geologických prací o. z. GEAM firmou Altyn-Minerals z Kyrgyzské republiky o posouzení perspektivnosti jednoho ze svých průzkumných území na uran. Na tuto expedici jsem se dostal díky onemocnění kolegy. Po rozpadu Sovětského svazu se země v roce 1991 osamostatnila. Podstatnou část jejího území tvoří horský a vysokohorský terén.

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 2

Ing. Holeczy s kyrgyzskými kolegy

Ve dnech 21. – 23. 3. 2006 se pracovníci úseku ekologie a sanačních prací zúčastnili konference „Těžba a její dopady na životní prostředí“ pořádané firmou EKOMONITOR, s. r. o. Chrudim ve známém hotelu Skalský dvůr nedaleko Bystřice nad Pernštejnem. Účast byla spojena s pracovními jednáními na našem odštěpném závodě GEAM Dolní Rožínka v geologických a ekologických záležitostech. Zájem o konferenci byl především z firem a úřadů, jejichž činnost souvisí s životním prostředím. Za všechny lze uvést Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, AQUATEST, a. s., Výzkumný ústav pro hnědé uhlí, a. s., SG-GEOTECHNIKA, a. s., Ostravsko karvinské doly, a. s., MEGA, a. s., VŠB – Technická univerzita Ostrava, Masarykova univerzita Brno, Česká geologická služba, Ministerstvo životního prostředí ČR a SR, zástupci měst Dobruška, Orlová, Jihomoravského kraje a další.

Těžba a její dopady na životní prostředí

RNDr. Lusk

Ing. Michálek

Místo konání konference bylo zvoleno v příjemném hotelu uzpůsobeném pro školící a vzdělávací účely s velkým repertoárem služeb.

Jednání konference se první den neslo v duchu hydrogeologie. Vzhledem k rozsahu působnosti bylo nejvíce odborných příspěvků z s. p. DIAMO s vystoupeními Ing. Michálka, RNDr. Luska, Ing. Hrubé, Ing. Strakoše a tématicky do problematiky uranových dolů zapadly i přednášky doc. Grmely (VŠB – Technická univerzita Ostrava) a doc. Zemana (Masarykova univerzita Brno). Jediný poster na konferenci představil činnost DIAMO, s. p., a výstavbu dekontaminační stanice čistírny důlních vod Příbram (autoři Ing. Šich a Štěpánka Proskočilová).

Přednášky se vzájemně doplňovaly a jednotliví aktéři si vyměňovali své zkušenosti nejen v rámci diskuse na sále, ale především v diskusních hloučcích mimo sál a při večerních neformálních posezeních. Velmi podnětná byla setkání s pracovníky vysokých škol, kteří do praktických řešení vnášejí akademické úvahy. Jako příklad lze uvést problematiku zatápění hlubinných dolů, nakládání s důlními vodami a monitoringu s tím spojeném.

Jako jeden z přednášejících bych rád vyjádřil poděkování pořadatelům akce. V neposlední řadě chci touto cestou poděkovat Ing. Petru Novákovi z o. z. SUL Příbram za konzultační pomoc při řešení hydrogeologické problematiky zatápění dolu Příbram. Jeho princip „ústředního topení“, prezentovaný v mé přednášce byl všeobecně přijat jako výstižný „terminus technicus“ a jeho skutečná dynamika byla diskutována. Aktuální spojení legislativní problematiky s praxí podal srozumitelně a lidsky JUDr. Emil Rudolf (MŽP ČR). Sborník konference s texty všech přednášek (živě to bylo trochu jiné) je uložen na úseku ekologie a sanačních prací, kde je zájemcům k dispozici.

DIAMO, s. p., má v současné době k dispozici unikátní laboratoř hydrauliky důlních vod v podobě zatopeného dolu Příbram. Této skutečnosti je nutné v maximální míře využít a sledovat vývoj charakteru důlních vod v prostoru a čase. K měření a vzorkování je možné využít dosud nezlikvidovaná hlavní důlní díla, popřípadě jejich likvidaci provést tak, aby bylo možné kontinuálně pokračovat v prováděném unikátním monitoringu. Získané poznatky bude možné využít kupříkladu k prognóze nátoku na dekontaminační stanici – čistírnu důlních vod, nejen v Příbrami, ale i na jiných ložiscích i v zahraničí nebo k případnému využití některých složek důlních vod, například uranu.

RNDr. Karel LUSK – hydrogeolog DIAMO, s. p.

Stará štola pod věznicí v Ostravě-Heřmanicích

Stejně jako v předchozích letech, prováděli i v roce 2005 zaměstnanci odštěpného závodu ODRA – odboru bezpečnosti hornické krajiny dohledávání, průzkum a zajišťování starých důlních děl s výstupy nebezpečných důlních plynů na povrch v ostravsko-karvinském revíru. Práce byly prováděny na základě smlouvy o dílo uzavřené s Ministerstvem životního prostředí ČR.

Tamponáž štoly

Ze všech činností realizovaných v roce 2005:

- dohledání 8 starých důlních děl a provedení průzkumu za účelem posouzení jejich bezpečnosti,
- zajištění 7 starých důlních děl ohrožujících bezpečnost,
- provedení průzkumu na 2 odvalech, pod kterými se nacházejí stará důlní díla,

lze za nejzajímavější označit dohledání a zajištění části štoly Svatá Barbora v oblasti Světlíku č. 1 – v areálu věznice v Ostravě – Heřmanicích.

Zpočátku bylo úkolem odštěpného závodu ODRA upravit původní nevyhovující zajištění Světlíku č. 1 štoly Svatá Barbora (realizované v letech 2001–2002 společností VVUÚ, a. s.,) tak, aby byla zajištěna bezpečnost v areálu Věznice Heřmanice a aby způsob zajištění neomezoval provoz věznice. Provedením průzkumných prací a analýzou všech dostupných informací o bývalé hornické činnosti v předmětné oblasti se však ukázalo, že pro zajištění bezpečnosti v areálu věznice a odstranění nevhodného zajištění Světlíku č. 1 je nejvhodnější zajistit celý úsek štoly Svatá Barbora pod areálem Věznice Heřmanice a tím vyřešit i zajištění samotného světlíku.

Práce byly rozděleny na dvě samostatné etapy. 1. etapa prací byla realizována v roce 2005 a jejím cílem bylo zaplavit cementopopílkovou směsí úsek štoly v rozsahu bezpečnostního pásma Světlíku č. 1 štoly Svatá Barbora. Tento úsek byl z jedné strany vymezen deformovanou (zavalenou) částí štoly směrem k jejímu ústí a na straně druhé bylo nezbytné vytvořit těsnící zátku. Štola v tomto úseku prochází pod ubytovnou vězňů – blok B. Druhá etapa prací, jejíž realizace se předpokládá v 1. pololetí letošního roku, si klade za cíl zaplavit další úsek štoly procházející pod správní budovou směrem k okraji areálu věznice. Zaplavením obou úseků štoly bude z hlediska stability i metanového nebezpečí zajištěna bezpečnost v celém areálu věznice. Vzhledem k tomu, že se Věznice Heřmanice nachází v silně plynující oblasti ostravsko-karvinského revíru, představuje nezaplavená štola jakousi „cestu“ metanu do areálu věznice.

Světlík č. 1 štoly Svatá Barbora byl založen v roce 1841 jako důlní dílo sloužící k odvětrání štoly Svatá Barbora a jako součást štolové otvírky Hrušovského dolu (štolový důl). Hrušovský důl měl 1 štolové patro, 1 štolu a 19 jam na rozloze 197,3 ha (údaje z roku 1859). Hloubka dobývání činila 35 m. V důlním poli Hrušovského dolu byl v roce 1838 založen hlubinný Důl č. I.

Štola Svatá Barbora byla založena v roce 1840 jako součást štolové otvírky hrušovského dolu. Provozní patro štoly sloužilo později i pro hlubinný Důl č. I jako výdušné patro pro hlubinné dobývání (započato v roce 1854), které bezprostředně hornicky navazovalo na štolové dobývání. Tyto dva způsoby se pak až do roku 1864 překrývaly. Štola byla vyražena v délce 694 m a nacházela se v úrovni cca +206 m. n. m. (cca 15,6 m pod úrovní stávajícího terénu). Štola byla odvětrávána dvěmi světlíky, z nichž ten bližší od zaústění štoly je zajišťovaný Světlík č. 1. Dalším pak byl Světlík č. 2 štoly Svatá Barbora, nacházející se o dalších 220 m dále. Dědičná štola byla dle dochovaných údajů zlikvidována asi v roce 1876.

Práce zaměstnanců odštěpného závodu ODRA tedy zpočátku směřovaly k dohledání průběhu štoly v areálu věznice a provedení průzkumu za účelem posouzení jejího stavu. Pro ověření štoly byly vrtány svislé nepažené vrty v linii, vedené kolmo na průběh štoly. Vzhledem

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 2

Stará štola pod věznicí v Ostravě-Heřmanicích

POKRAČOVÁNÍ ZE STR. 1

k navržené koncepci zajištění úseku štoly pod věznicí, která předpokládala vyplnění štoly cementopopílkovou směsí, byly průzkumné vrty prováděny v místě, ve kterém se plánovala výstavba těsnící zátky pro vymezení úseku plavení.

První tři vrty byly negativní, čtvrtý už objevil volné prostory o výšce cca 1,6 m. Další 2 vrty pak byly vedeny v rozteči 0,7 m pro ověření šířky štoly. pravený plavící vrt, napojený potrubím na přečerpávací zařízení, ustavené mimo uzavřený areál věznice. Plavícím materiálem byla

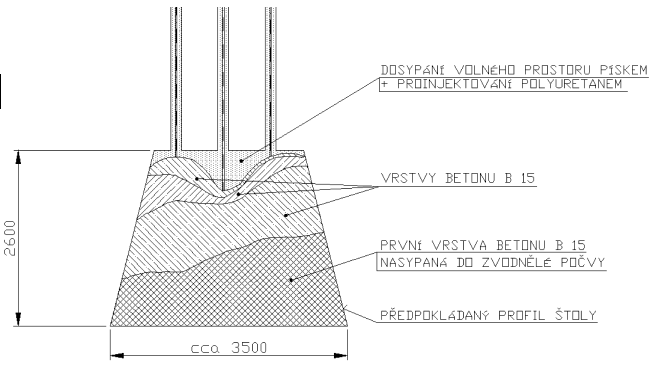

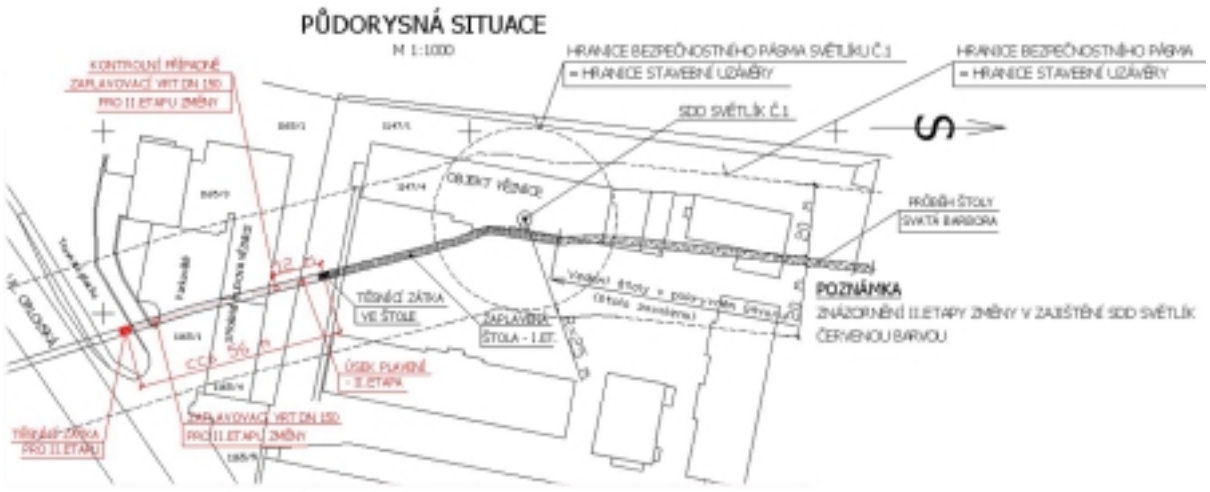

Tyto tři pozitivní vrty byly zapaženy PVC potrubím pro pozdější vytvoření těsnící zátky. Sedmý vrt byl proveden ve stanovené ose štoly ve vzdálenosti 3 m od zátky a byl vyhotoven jako vrt plavící pro cementopopilkovou směs (rovněž byl zapažen PVC potrubím).

Po schválení zahájení zajišťovacích prací Obvodním báňským úřadem v Ostravě a vedením Věznice Heřmanice bylo přistoupeno k vytvoření těsnící zátky. Pro výstavbu zátky sloužily, jak již bylo uvedeno, 3 zapažené vrty. Přes krajní vrty byla do prostoru štoly spouštěna betonová směs, prostřední vrt sloužil ke kontrole hladiny betonu. Po vystoupání hladiny betonu pod strop štoly byla betonáž ukončena a bylo přistoupeno k utěsnění vrchní části štoly. Tento prostor byl dosypáván pískem tak dlouho, až hladina písku vystoupala k ústí vrtů. Pomocí injektážích jehel, zapuštěných až po hladinu betonu se provedlo tlakové proinjektování pískového zásypu polyuretanovou hmotou, čímž došlo k dokonalému utěsnění a zpevnění celého průřezu štoly. Vytvořenou zátkou byl připraven prostor pro zaplavení zvoleného úseku štoly.

Plavení štoly bylo prováděno přes přicertifikovaná cementopopílková směs Ilbau o pevnosti 0,5 MPa. Celkem bylo pro zaplavení předmětného úseku štoly odebráno 166,5 m³ směsi.

Prováděním kontrolních měření hladiny směsi ve štole a průběžným odebíráním vzorků cementopopílkové směsi byla potvrzena kvalita zaplavení prvního úseku štoly. Rovněž kontrolní měření koncentrací metanu v okolí zaplavené části štoly potvrdilo účinnost zajištění. Provedením drobných terénních úprav a uvedením pozemků do původního stavu byla I.etapa prací úspěšně ukončena.

Ještě před koncem roku 2005 bylo rozhodnuto o zahájení průzkumných prací pro přípravu 2. etapy zajišťování štoly Svatá Barbora. V měsíci listopadu byl zahájen vrtný průzkum na ověření průběhu štoly pod správní budovou věznice – pro zaplavení druhého úseku štoly. Uvnitř areálu věznice byl vytvořen jeden zapažený vrt pro kontrolu plavení, případně pro samotné plavení v případě špatné prostupnosti směsi štolou v úseku pod správní budovou. Hlavní zapažený plavící vrt byl vytvořen na okraji parkoviště před vchodem do věznice a další tři zapažené vrty byly vytvořeny pro vyhotovení těsnící zátky na okraji

Vrtání do štoly

areálu Věznice Heřmanice. Z provedených průzkumných prací lze předpokládat, že i v tomto úseku je štola staticky neporušená a že její zaplavení jednoznačně přispěje k vyšší bezpečnosti v areálu věznice. Vytvořením uvedených vrtů, zapažených PVC pažnicemi, byly práce v roce 2005 ukončeny.

O dalším průběhu zajišťovacích prací, které v současné době připravujeme, vás budeme na těchto stránkách rádi informovat.

Ing. Tomáš Strakoš, Ph.D

Termizo 2006

Ve dnech 6. – 15. března 2006 se ZBZS Hamr zúčastnila (jako již mnohokrát od roku 2001) čištění kotle spalovny odpadu Termizo v Liberci. Tentokrát to však bylo přece jen jiné a to v některých okamžicích přímo diametrálně. Asi měsíc před vlastním čištěním provedla skupina švýcarských odborníků za provozu spalovny několik desítek malých výbuchů dodaného plynu přímo v kotli, jejichž účelem bylo vyvolat vibrace instalovaných kotlových trubek a teplosměnných ploch a následně mělo dojít k opadu usazenin (spečeného popílku) z nich. Smysl tohoto experimentu byl ve zmenšení rozsahu a tím ke zlevnění celého čištění. Podle vyjádření technických pracovníků spalovny se celá akce povedla a na čištění většiny kotlových tahů tedy nebyla vznesena potřeba. Při nástupu ZBZS Hamr na čištění spalovny však na nás ve spalovací komoře čekalo překvapení v podobě nadměrně velkých spečených bloků strusky (pro představu – jeden z bloků měl rozměry 4 x 2 x 0,6 m a jeho váha se po-

Uvolňování pomocí pneumatické podložky

hybovala okolo osmi tun), visících na bocích komory ve výšce od dvou metrů nahoru do výšky šesti až osmi metrů. Pohled jako do velké jeskyně. Bloky strusky, na první pohled černohnědé, skrývaly pod asi deseticentimetrovou vrstvou barvu tmavě rudou, svědčící o jejich vysoké teplotě. Sundat tyto bloky na rošt byla práce nesmírně náročná a namáhavá a byly při ní využity všechny zkušenosti, dovednosti a návyky báňských záchranářů z bývalého podzemí, protože spalovací komora se se svými bloky strusky až příliš podobala nezabezpečené čelbě dobývací komory dolu Hamr I. Při této práci bylo využito rovněž celé škály techniky používané při zásazích ZBZS Hamr (např. výškové práce byly prováděny pomocí techniky průmyslového lezení, uvolňování bloků pomocí pneumatických podušek). Dopadlo to dobře, spalovací komoru jsme po dvou dnech vyčistili. Práce náročná, leč záchranáři nezklamali, chovali se zodpovědně, k žádné mimořádné situaci nedošlo. Čištění ostatních prostor kotle již byla klasická rutina, která nevybočila z běžných nároků a byla již v tomto časopise popsána.

Ing. Václav Vrubel

V horách Kyrgyzstánu

POKRAČOVÁNÍ ZE STR. 1

Po příletu do hlavního města Bishkeku mne na letišti očekával firemní řidič Alexej. Zavezl mne do hotelu a ukázal kancelář firmy, která byla nedaleko.

Do kanceláře jsem se dostavil ráno okolo deváté, kdy začínají pracovat. Po seznámení s některými zaměstnanci, mi předal kyrgyzský zástupce podklady. Území, které potřebovala firma vyhodnotit, bylo již předmětem zájmu Rusů v 50. letech minulého století. U strategické suroviny jako je uran, průzkumné práce řídili geologové přímo z Moskvy. O víkendu jsem se snažil něco nastudovat ze závěrečné zprávy o průzkumných pracích, kterou získala firma od místní geologické služby.

Zpráva má několik stovek stránek textu, tabulek, obrázků a příloh s výsledky analýz, takže seznámit se s problematikou bylo možno pouze orientačně. Současný zájem firmy o uran je zřejmý. Plyne z celosvětové poptávky a ze strmého růstu ceny uranu.

Několik hodin jsem věnoval i procházkám městem. Bishkek zbudovali Rusové tzv. „na zelené louce“ s pravoúhlou sítí silnic směru východ–západ a sever–jih. Ráz hlavního náměstí, ale i výstavba paneláků je ovlivněna muslimskou kulturou. Muslimové tvoří asi 75 % obyvatel, cca 15 % je pravoslavných. Muslimové, alespoň zde na severu, nejsou příliš nábožensky založení. Mešity stojí v každé obci. Saudská Arábie investovala do výstavby muslimských svatostánků nemalé finance. Všechny jsou úplně stejné. Zdejší muslimové spíše svoji modlitbu odbudou doma, do mešit moc nechodí.

Po jídle udělali něco podobného jako když se katolíci pokřižují a tím celé modlení končilo. Nevšiml jsem si, že by rozdělávali koberečky a několikrát denně se modlili.

Do terénu se vyjelo hned v pondělí. Z hlavního města jsme jeli cca 500 km na východ po silnici podél kazachstánských hranic do hor. Po přejezdu východní části středního Ťan-Šanu jsme se dostali k rozlehlému jezeru Issik-Kul. Podél jezera právě probíhala sklizeň obilí. Kombajny byly opravdu archaické, ale kupodivu fungovaly. Vzhledem k nepatrným vodním srážkám byly v minulosti vybudovány rozsáhlé zavlažovací systémy, svádějící vodu z hor. Většinu zavlažovacích systémů (alespoň to, co jsem viděl) zbudovaných předchozími generacemi kolonistů současní Kyrgyzové opustili, případně rozbili.

Kde zavlažování dále funguje poznáte podle zeleně a obdělávaných polí. Kde se přestalo zavlažovat, zůstaly kamenité polopouště s torzy kmenů stromů bývalých meruňkových sadů.

V zemi je velké množství opuštěných domků, hotelů, továren, odkud po rozpadu SSSR odešlo nejprve ruské vedení a poté i nižší vedoucí zaměstnanci. Ostatní to, co mohli, si rozebrali, rozprodali nebo rozbili.

Jezero Issik – Kul je mírně slané a v letní sezóně využívané k rybolovu a rekreaci. Za dob Sovětského svazu tu bývalo rekreantů mnohem více. Vodu jsem vyzkoušel, byla teplá, vzduch měl nejméně 25 °C. Na březích bylo jen několik rybářů, koupajících se ještě méně. V září je pro místní již voda v jezeře studená.

Vzhledem k tomu, že jsem včelař, chtěl jsem také nějakého poznat. Měl jsem veliké štěstí. U jezera se stavil můj průvodce u příbuzného, včelaře. Zastávka byla přímo u jeho kočovného vozu s asi 60 včelstvy. Med z produkce místních včelařů je výborný. Obzvlášť dobrý je ten z horských bylin. Ještě v době naší návštěvy včely nosily sladinu. Za snůškou kočují kyrgyzští včelaři stovky kilometrů, nejen po Kyrgyzstánu, ale jezdí i do Kazachstánu.

První den jsme dojeli až na východní okraj jezera, do města Karakol (dříve Prževalsk), odkud zbývala ještě asi třetina cesty. Navštívili jsme místní muzeum, s památníkem Prževalského, carského důstojníka a slavného zeměpisce. Kvůli své zálibě cestovat se nechal přeložit do Asie a je po něm pojmenována koňská rasa. K cestovateli se váže jedna záhada, patrná z busty na památníku a fotografií v malém muzeu. Po upozornění průvodkyní bylo vidět, že se pravděpodobně jednalo o skutečného otce Stalina.

V Karakole se k nám připojila druhá část expedice, která se skládala z místních pracovníků firmy a najatých kopáčů. Ti jeli upraveným nákladním automobilem Kamaz a vezli na něm veškeré vybavení a zásoby jídla. Během celé cesty bylo vidět, že automobil vůbec nešetří.

Po prohlídce muzea jsme se vydali na zbývající část cesty. Krátce za městem se začala krajina měnit a cesta začínala stoupat do kopců. V jednom místě byla zavřená na závoru a museli jsme dokonce zaplatit něco jako mýtné, tak jako před vjezdem k jezeru Issik-Kul. Můj průvodce to komentoval pouze slovy : „to je ekologická daň“. Poté se objevil krátký pás řídkého převážně jehličnatého lesa a následovala kamenitá pustina a obloha bez mráčku.

Cesta, kterou jsme jeli, byla v minulosti vybudována kvůli metalurgickému kombinátu a pravidelně udržována. V současnosti se téměř nedalo hovořit o cestě, protože nejsou peníze na její údržbu a ze strmých sva-

Terénní práce se spektrometrem

hů na ni padají balvany. Kritická místa v horní části, kde se nedá již projet, odhrne občas buldozer.

V průsmyku ve výšce téměř 4 000 m n. m. jsme se krátce zastavili na protažení těla. Zde již bylo citelně chladněji. Na protější straně údolí se nachází mini ledovec s viditelnou čelní morénou. Následoval sjezd údolím k řece, kde jsme počkali na Kamaz a poobědvali. Čekání využil můj průvodce na lovení ryb. Počítal s tím, měl připravenou plechovku se žížalami. Závěrečný úsek cesty mě docela dobře protřepal a místy to bylo jak na rodeu.

Následovalo postavení stanů v základním táboře ve výšce asi 3 000 m n. m. Na slunci bylo ještě teplo, ale jak zapadlo za kopec, teplota klesla pod nulu. Večer byl zahájen vodkou a čajem ve velkém jídelním stanu, kde i pravověrní muslimové pili jak o život. Zapůjčený spací pytel a stan byly perfektní, ale stejně jsem se probudil s prvními paprsky světla. Na stanu byla lehká jinovatka. Následovaly tři pěkné dny, kdy jsme procházeli a projížděli zájmové území a zjišťovali stávající stav průzkumných prací, provedených v 50. letech a doplňovali je o naše poznatky.

Oblast je sporadicky obydlena na ústích údolí, stojí zde samoty obývané jednou rodinou. Přestože se jedná o usedlosti cca 3 000 m n. m., obývány jsou celoročně. Žijí zde pastevci chovající koně, krávy a ovce.

Za doby nadvlády Rusů vláda místním obyvatelům dodávala uhlí a potraviny a vykupovala jejich produkty. Dnes se o místní nestará nikdo. Oblast je i v zimě téměř bez sněhu a tak se může dobytek volně pást po

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 3

Sjednotitelka kyrgyzských kmenů

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT S NÁZORY REDAKCE

Seminář OS PHGN

V době uzávěrky tohoto čísla proběhl od 27. do 29. 3. 2006 v bývalém našem RS URAN v Kryštofově Údolí seminář na téma Kolektivní vyjednávání a Novela zákoníku práce. Seminář zorganizovalo SOO DIAMO, s. p., Stráž a odbor vzdělávání OS PHGN. Důvodem ke konání semináře je fakt, že v letošním roce budeme dojednávat opět kolektivní smlouvu na delší časové období, a proto se dohodli představitelé odborů ze všech oblastí, kteří se zúčastňují kolektivního vyjednávání na DIAMO, s. p., že absolvování semináře s kvalifikovanými lektory a za účasti předních představitelů OS PHGN je nanejvýš užitečné. V příštím čísle přineseme podrobnější informaci.

Jan Hajíček

Boj za spravedlivé hornické důchody

Člen dozorčí rady DIAMO, s. p, a poslanec za ČSSD Ing. Břetislav Petr je spoluautorem návrhu novely zákona, který zajistí jak stávajícím hornickým důchodcům, tak i těm, kteří budou teprve do důchodu odcházet, spravedlivé důchody. Jde především o odstranění některých tvrdostí zákona o důchodovém pojištění, které se týkají výpočtu výše důchodů horníkům a byly vůči nim výrazně diskriminační. Jde o důchody přiznané po 31. prosinci 1995 podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Požádali jsme ho o bližší vysvětlení.

Zásady úpravy zákona je možné shrnout do těchto bodů:

1. Jde o všechny typy starobních důchodů, tj. tzv. řádných, přiznaných po dosažení důchodového věku v 50 nebo 55 letech, i tzv. předčasných, přiznaných před dosažením tohoto věku.

2. Není rozhodné, zda byl důchod vypočten podle současných nebo dřívějších předpisů.

3. Podmínkou je získání alespoň 15 let v tzv. I. AA pracovní kategorii nebo alespoň 10 let v I. AA pracovní kategorii v uranovém průmyslu. Dosažení NPE se nezjišťuje.

4. K těmto důchodům se přiznávají valorizace, jako by byl důchod přiznán od 31. prosince 1995, bez ohledu na to, od kdy byl, nebo bude skutečně přiznán.

5. Důchod spolu s těmito valorizacemi nesmí přesáhnout částku, kterou činí důchod, který by byl upraven podle zákona č. 188/2001 Sb., ke dni, od něhož se důchod bude přiznávat nebo upravovat. Pro rok 2006 se jedná o částku 12 123,– Kč za měsíc.

6. Právní úprava se má vztahovat na důchody již vyplácené i nově přiznané.

7. O úpravu důchodu bude třeba požádat, a to plátce důchodu, nejčastěji Českou správu důchodového zabezpečení, až bude zákon uveden ve Sbírce zákonů.

8. Důchody, které již byly upraveny podle zákona č. 188/2001 Sb., nebo podle mimořádných opatření z něj vyplývajících, nově upravovány nebudou. Kde však byla dřívější žádost zamítnuta, ale podmínky nové právní úpravy splněny budou, je možné žádat opakovaně.

Zákon řeší především skupinu horníků, kteří splnili jak předpoklady odpracovaných let, tak i podmínku odchodu z dolu ve stanoveném termínu, ale neodešli do důchodu v 50 letech, ale až v 55 letech, dílem z neinformovanosti, dílem i proto, že pro chybu v zákoně tuto podmínku nemohli splnit. Proti těm, kteří odešli do důchodu v 50 letech, je však skupina finančně poškozena, i když odpracovala v hornictví více let. Rozdíly ve výši důchodu mezi těmi, kteří odešli do důchodu v 55 letech, oproti těm, kteří odešli v 50 letech, činí až 3 000 Kč měsíčně v neprospěch těch, kteří odešli v 55 letech.

Další skupinou, kterou zákon řeší, je skupina těch, kteří splnili jak odpracovanou dobu, tak i odchod z dolu ve stanoveném termínu. V důsledku toho, že nemohli najít zaměstnání v regionu, kde se v té době nezaměstnanost pohybovala na úrovni 20 % a celá řada z nich byla na sociální podpoře, volili některou z možností odejít do důchodu předčasně, před dosažením věku 50, resp. 55 let. Této skupině bude rovněž starobní důchod valorizován podle zákona č. 188/2001 Sb., tj. jako by byl přiznán k 1. 1. 1996.

Poslední skupinou jsou ti důchodci, kterým byl důchod přiznán podle předpisů platných před rokem 1995, ale výše jejich důchodu přesáhla 5 100 Kč měsíčně. Rovněž této skupině důchodců bude důchod valorizován, jako by byl přiznán k 1. 1. 1996.

Uvedená novela zákona byla přijata Poslaneckou sněmovnou a byla postoupena do dalšího legislativního procesu, kde o jejím přijetí či nepřijetí bude rozhodovat Senát, resp. prezident. Je proto nezbytné, abyste sledovali, jak senátoři a pan prezident budou k této novele přistupovat. Předpokládám, že novelu zákona zamítnou. Jsem však přesvědčen, že jejich veto bude Poslaneckou sněmovnou přehlasováno a někteří horníci se po létech konečně dočkají spravedlivých důchodů.

Jelikož text novely zákona je značně složitý, uvádím několik případů výpočtu výše důchodu podle starého zákona a podle novely zákona.

Příklady:

1. Řádný starobní důchod byl přiznán od 1. května 2000, tehdy ve výši 5 138 + l 310 Kč; v lednu 2006 podle stávajícího zákona by důchod činil 8 268 Kč. V případě, že se i přes odpor k zákonu ze strany Senátu a prezidenta podaří jejich „veto“ přehlasovat, bude výše důchodu činit 12 123 Kč.

2. Předčasný starobní důchod byl přiznán od 1. března 2002, tehdy ve výši 4 832 + 1310 Kč; v lednu 2006 bude dle stávajícího zákona činit 7 107 Kč. Po úpravě podle navrhovaného zákona by důchod činil 11 564 Kč.

Z uvedeného příkladu je zřejmé, že novela zákona, jehož jsem spoluautorem, by mohla přispět k narovnání nespravedlností, které byly při dřívějším způsobu výpočtu hornických důchodů i při výpočtu důchodu těch pracovníků, kteří budou do důchodu odcházet do roku 2018 a splnili podmínku, že k 31. 12. 1992 měli odpracováno 15 let v kategorii I.AA.

Ing. Břetislav Petr
člen dozorčí rady s. p. DIAMO
a poslanec Parlamentu ČR

Střelba na Křižanech

V minulém čísle, v článku Likvidace vrtů na zasněžených Křižanech jsme psali, že se připravuje likvidace technologických vrtů, BRVV – 1 a BRVV – 2 u zakládkového centa Křižany, zapažených do konečné hloubky největším dosaženým průměrem pažnic. Vrt BRVV– 2 sloužil šachtě jako větrací, byl zapažen konečnou kolonou pažnic o vnitřním průměru 1400 mm do hloubky 160 m.

Ve čtvrtek 23. března 2006 zde probíhala střelba. Jejím cílem bylo prorazit pažnice tak, aby pozdější cementový můstek oddělil od sebe vodonosné horizonty cenoman a turon, aby bylo zabráněno pozdější možné cirkulaci mezi těmito zvodněmi. A na největším vrtu se střílelo největší náloží, použitou v lokalitě Hamr – Stráž pod Ralskem.

Pár hodin před tím probíhala likvidační střelba na vrtu BRMV– 2, průměru 720 mm, kam byla do intervalu 106 až 116 m zapuštěna 25 kg nálož TNT.

Co střelbě na vrtu BRVV 2 předcházelo? Vrtný úsek 14. 2. odřízl pažnici a přivařil rošt a provedl zához tříděným kamenivem frakce 63 – 123 mm, nad kamenivo byl nasypán pískový límec, do vrtu bylo nasypáno 33 tun kameniva. Následovalo ověření hladiny zásypu ve 148 m a pak cementace 8 kubíky cementové kaše, cementační klid, ověření hlavy cementu, zásyp kamenivem, frakce 0 – 32 mm, ověření hlavy zásypu, a další cementace, zatláčení 3 kubíků cementové kaše. Tenhle cyklus se opakoval, do vrtu ještě přišlo 10 kubíků, 6 kubíků, 9 kubíků a 3 kubíky cementové kaše, poslední 16. 3. 2006. Hlava cementu byla ověřena ve 98,5 metrech, cement měl dostatek času aby dobře zatvrdnul.

Trhací práci předcházelo zpracování technické dokumentace a povolení trhacích prací od OBÚ v Liberci.

Vlastní trhací práce na vrtu 23. 3.

Nejprve byla do vrtu zapuštěna karotážní televizní kamera, která prověřovala, jestli je vrt náležitě průchodný.

Následovala zabezpečovací opatření, aby někdo nespadl do vrtu, vyříznutý otvor pro zapouštění náloží byl překryt fošnami, ke stromu byl přivázán těžký mřížový poklop.

„Na trhací práce takového rozsahu jsou nejlepší směrové nálože, založené na stejném principu jako pancéřové pěsti, kde je usměrněný paprsek výbuchových plynů proráží železnou pažnici. U nás je nikdo nevyrábí, dovezené jsou velmi drahé, proto jsme použili klasický trinitrotoluen,“ vysvětloval mi střelmistr Láďa Baumruk. TNT je žlutý sypký, zrnka mají tvar vloček. Do plechového soudku s 25 kg TNT umísťují střeláci známý červený semtex o váze 0,6 kg jako počinovou nálož a do něj rozbušky.

Interval trhací práce byl od 89 m do 99 m, do vrtu se zapouštěly 2 soudky, celkem 50 kg TNT. Do vrtu bylo před střelbou nalito 10 kubíků vody, která sloužila jako vodní ucpávka. Šlo o to, aby se při zapouštění někde nezachytil kabel k rozbuškám. Tohle ale už mají střeláci Láďa Baumruk, Jirka Zikmund a Roman Klúčik promyšlené a odzkoušené. Akce se účastnil též Ing. Bedřich Svatoš, vedoucí trhacích prací, a Ing. Petr Křesťan, vedoucí karotáže.

Fyzicky obtížný byl začátek zapouštění, kdy do vrtu šla i druhá nálož a střeláci nad mříží drželi v rukou kabel, na kterém bylo přes 50 kg váhy.

Nálož se zapouští na sedmižilném karotážním kabelu upravenou karotážní soupravou K 500, tenký kabel odmotávaný z ručního vrátku pak přenáší elektrický roznět.

Počítadlo hloubky je umístěno přímo na ručním vrátku hlavního přívodního vedení, druhé počítadlo kontrolní, je umístěné na karotážní soupravě a spřažené s bubnem karotážního kabelu.

Přijíždí báňští záchranáři Ing. Václav Vrubel, Ing. Karel Uher a vedoucí vrtů Ing. Jiří Kuchař.

Odjíždějí auta za vytyčený bezpečnostní okruh, i já jsem vykázán na vzdálené místo, přesto jde Ing. Svatoš za mnou, posouvá mne ještě dál a vysvětluje: „Musíš mít kolem sebe volné místo, abys měl případně kam couvnout!“

Jsem na druhé straně než ostatní, abych měl explozi po slunci. Číhám, s prstem na spoušti fotoaparátu. Jak to bouchne, z vrtu letí kouř. Chci zachytit, kam až černý chochol vyletí ale akci jsem teleobjektivem moc přitáhl.

Doplňuji od karotážníků: Spodní nálož byla na dně, v 98,5 m, vrchní cca 5,5 m nad ní.

Další likvidace vrtu bude pokračovat podle technologického postupu. Obdobným způsobem bude likvidován v dohledné době i vrt BRVV – 1.

Karotáž patří k malým, ale technicky progresivním střediskům. Ptám se Ing. Petra Křesťana: „Jaké práce můžete nabídnout externím zájemcům?“ Ing. Křesťan odpovídá: „Externí zájemci mají zájem především o televizní prohlídky vrtů a studní. Občas se vyskytnou i požadavky na karotážní měření. Největší zájem v těchto případech je o elektrokarotážní metody. Pro letošní rok se rýsuje možnost širší spolupráce s firmou Aquatest Praha. Nechci však předbíhat událostem“.

Otto Hejnic

Příprava náloží

Příprava zapouštění

Zapouštění náloží

Exploze

V horách Kyrgyzstánu

POKRAČOVÁNÍ ZE STR. 2

celý rok. Občas sem přijíždějí lovci, kteří zkouší ulovit hlavně horské kozly.

Jeden den zapůjčila firma od domorodců bydlících ve vedlejším údolí koně. Přivedl je asi patnáctiletý kluk. Mluvil jen kyrgyzsky. Rusky na rozdíl od svých rodičů neuměl.

Průvodce mi říkal, že vychodil jen několik tříd a nyní pomáhá svému otci v hospodářství. Větší obec, kde by mohl chodit do vyšší školy, je vzdálena asi 100 km. Zde by musel bydlet na internátě a to by bylo pro rodiče nevýhodné.

Jízda na koni do výšky asi 3 600 m n. m. byla pro mě zážitkem, který jsem si zaznamenal na fotografii společně se svým průvodcem – geologem kyrgyzské geologické služby. Večer po příjezdu do tábora se mi těžko z koně slézalo, za všeobecného pobavení ostatních, přestože jsem raději chodil vedle koně. A podle pohledu koně, to bylo příjemnější i pro něj.

Čtvrtý den ráno se mi zdálo, že je ve stanu tepleji. Při rozepínání stanu se na mne sesypalo něco sněhu. Do rána ho napadalo asi 15 cm. Právě tento den jsme měli na koních dojet na poslední lokalitu, dle závěrečné zprávy tu nejlepší. Blížilo se poledne a sníh stále netál. Odpověď na vývoj počasí byla neurčitá a můj průvodce nakonec uznal, že bychom mohli čekat den i týden.

S průvodcem jsme tedy odjeli a ještě večer jsme byli zpět v Bishkeku. Výdrž geologa, který měl 62 let, byla obdivuhodná. U jezera na zpáteční cestě bylo zase modré nebe, ale nad horami se to pěkně černalo.

Byla sobota. Abych nemusel na hotel, průvodce mě pozval k sobě domů a druhý den na chatu. Zde jsem viděl důmyslný systém zavlažování celé chatové kolonie. Jednotlivé parcely byly odděleny betonovými tarasy a v případě potřeby zaplavovány. Výsledky dostatečného zavlažování byly vidět i na produktech. Rajčata sice byla nazelenalá, ale chutnější než naše červená. Hostitel vyrábí i víno. Ochutnal jsem rybízák a klasické hroznové. S výrobními technologiemi si moc hlavu nelámal. Jeden z právě připravovaných kvasů dal do rezavé železné nádoby a tu uskladnil do kůlny.

Další dny jsem se snažil získat co nejvíce informací o zájmové oblasti i na Kyrgyzské geologické službě. Seznámil jsem se s několika kolegy mého průvodce, ale ukázalo se, že nejdůležitější informace byly přísně střeženy. Geologické práce řídili Rusové a i základní dokumentace skončila v centrálním archívu, někde v Rusku.

Do hor jsem se dostal ještě jednou poslední týden a navštívil jsem i lokalitu, která chyběla do mého náhledu na posouzení průzkumného území.

Historických památek moc ve městě není, Kyrgyzové hrady a zámky nestavěli. Vedle nesčetných zdevastovaných domů se budují nové. Ochutnal jsem místní stravu a pivo. V obchodním domě prodávali dokonce Staropramen, vyráběný v Kazachstánu. Piva jsou převážně ruské výroby, ale k mání bylo i místní, s názvem Šachťorskoe. Malé pivovary s restaurací (jako naše U Fleků) zde postavili i Němci. Dovážené pivo je na místní poměry dost drahé. Levnější je zdejší vodka,

DOKONČENÍ NA STR. 4

V horách Kyrgyzstánu

DOKONČENÍ ZE STR. 3

které se tu vypije stále dost. Z jídel nabízených přímo na ulici byly výborné šátečky z lískového těsta s několika druhy náplně. Restaurace nabízejí evropskou a i čínskou kuchyni. Občas jsem nepoznal, z čeho je jídlo připraveno. Výborné byly ryby z jezera Issik-Kul, pečené ale i syrové.

Překvapil mne vztah místních obyvatel k historickým monumentům, věnovaným různým velikánům. Převážně se jedná o pravé kyrgyzské národní hrdiny, kterých bylo nesčetně v každém parku. Po osamostatnění svazové republiky by člověk očekával odstranění soch, symbolů cizí nadvlády. Na veřejných prostranstvích ale dál stojí sochy „rudoarmějců“ i mezinárodních hrdinů, jako byli Marx, Engels a Julius Fučík. Po něm zde zůstala pojmenována ulice a park, kde jsem se byl také podívat.

Fascinující bylo, alespoň pro mne, první setkání s policií. Přistoupil ke mně, zasalutoval, podal mi ruku a vyžádal si doklady. Když zjistil, odkud jsem, následovalo několik otázek. Při dalším setkání jsem se cítil, jako kdyby honili nějakého zločince, protože ke mně běželi policisté z několika stran.

Dodnes nevím, jestli mne považovali za teroristu nebo případný zdroj úplatku. Na to, jak si vynucují úplatky na místních, mne upozornili moji noví spolupracovníci. I poslední den, když mne odvážel řidič na letiště, nás zastavila policie a řidič mi s úsměvem sdělil, že si na něm vynutili peníze. Pyramidovým způsobem jsou vybrané částky přerozdělovány vyšším náčelníkům.

Z Kyrgyzstánu jsem odjížděl s novými poznatky a navázanými kontakty.

Přes všechny zádrhely minulosti funguje v hlavním městě teplárna, obchody, palírna, elektrárna, doprava a část průmyslových objektů. Horší je to samozřejmě v okolí. Je zde velká nezaměstnanost a značná kriminalita, kterou ještě zvětšují ti, co přijíždějí za vidinou snadnějšího života do měst. Na centrálně řízené hospodářství Sovětského svazu však mnozí nostalgicky vzpomínali a ne zrovna optimisticky se dívali na svou budoucnost. Stoprocentní závislost na Moskvě se velmi negativně projevila právě při osamostatnění Kyrgyzstánu. Kyrgyzové by velmi rádi přivítali nějaké investory z rozvinutějších zemí. ***Daniel Holeczy***

Muslimský hřbitov s rudoarmějcem

Pomník Przewalského

POKRAČOVÁNÍ Z MINULÉHO ČÍSLA

20. hornický světový kongres v Íránu

Ing. Josef Havelka

Teherán

Úterý 8. 11. začalo snídaní a přesunem do kongresového centra kongresovým autobusem s policejním doprovodem. Tento den byl vyhrazen prominentním přednáškám v hale Khajehnasir, které přednesli Rus Puškov, Američan iránského původu Schekarchi, Ind Ghose, Číňan Deren, Polák Dubiński a Kanaďan Hassani. Sál byl vyzdoben vlajkami zúčastněných států, naše byla desátá zleva. Americkou jsme nenašli. Američanů se tam dostalo jen několik a když měl nějaký mít přednášku, vystoupil někdo z pořadatelů a sdělil nám, že přednášející se nedostavil.

Velmi mě zaujala přednáška iránského kolegy, který tvrdil, že Irán produkuje dvakrát víc báňských inženýrů než USA a Rusko. Celý sál byl stále snímán šesti dálkově ovládanými kamerami a sálem chodil aspoň jeden kameraman a několik fotografů.

Čajová přestávka mezi jednáním

Po přednáškách jdeme zase ulicí Valiasr, ale opačným směrem. Prší. Když jsme zjistili, že jsme za ty dvě procházky strávili několik hodin na jediné ulici a podle mapy jsme jí viděli jen asi desetinu, tak nás přešla touha chodit pěšky a příště si určitě vezeme taxi.

Na pokoji jsem si pustil televizi. Hornický kongres je hlavním tématem několika programů. Jinak zprávy, folklor, zprávy. Později vysílali nějaké západní filmy, ale vystříhané, protože tam nebyla vidět ani jen trošku poodhalená žena.

Večeři si dáváme v našem hotelu a neprozíravě si objednávám šiškebab. Byl výborný, ale byl první z velké řady šiškebabů, co nás čekaly. Jsou to kousky kuřecího nebo jehněčího masa na špejli. Kebab je to stejné, ale z mletého masa a vrcholné číslo je mixkebab, kde je kuřecí i jehněčí. To je zdánlivě dost kombinací, ale s vždy s rýží, takže se to brzy přejí. Večeře byla za 75 000 riádů, to je asi 200 Kč. Po čaji usínám kolem půlnoci, když jsem si před tím přečetl pár odstavců z koránu. Inspirovala mě k tomu mosazná šipka zazděná do stropu, která míří k Mekce. Tak byly vyzdobeny všechny místnosti v hotelích a na významných místech nechyběla velká zasklená tabule s nápisem: „Islám je nejvyšší stupeň civilizace“.

Středu 9. 11. byly celý den přednášky. Ráno nám ujel autobus. Pořadatelé nás pěšky jít nenechali a nacpali nás do citroenu xara. Pan kolega Kalkuš předsedal jedné ze sekcí a k obědu byl šiškebab. Po přednáškách jsme jeli do středu Teheránu na náměstí Imáma Chomejního. Má zde muzeum a z každé větší budovy shlíží jeho desetimetrová hlava spolu s duchovním Kameneím. Procházíme střed města křížem krážem a fotíme. Občas se na nás někdo nehezky podívá, ale žádný konflikt jsme nevyprovokovali. Zaujaly nás monotématické ulice, například jedna s padesáti obchody s elektrosoučástkami, všechny se stejným sortimentem. Nebo samé boty v ulici dlouhé dvě stě metrů. V ulici s dětským oblečením ve všech výkladech byly figuríny chlapců v oblecích. Nějak nám unikala praktičnost této dělby práce.

Bereme si taxi a vracíme se na oficiální zahájení Minexpo, což je hornický veletrh. Taxi stálo tam 70 000 a zpět 50 000 riádů. Schválně si někdy v Praze vyzkouším, jak dlouho vydržím v taxíku za 200 Kč. Tady jsme jeli 45 minut a podle mapy to bylo nejmíň 15 km.

Představení nás nezklamalo, po hymně byla hodně dlouhá zpívaná modlitba, potom proslovy ministrů. Potom nastala kultura po iránsku. Na podiu se střídali tančící muži, zpívající muži, bubnující muži, tančící a zpívající muži a v hledišti seděli dobře se bavící muži. Kdyby tam nebylo několik cizinek, tak by si člověk myslel, že zde ženy nežijí.

Musím uznat, že tak skvělý výkon na bubny jako předvedli v etnické ukázce, jsem ještě nikdy neslyšel. Po dlouhých dvou hodinách folkloru jsme byli odvedeni na raut, kde se podával tolik oblíbený šiškebab, ale i ryby, různé zeleniny a sladkosti, pudinky a k pití jako všude čaj, káva, kola Zam Zam, voda a džus. Nikde žádný alkohol, ani pivo. A k té kole je potřeba říct, že k nápisu Cola přidali Zam Zam, což je jméno posvátné studny v Mecce.

Na večeři jsme se dověděli, že v zájmu naší bezpečnosti asi deset dní před zahájením, vtrhla policie do kanceláří pořadatelů a zabavila jim veškerou dokumentaci o kongresu. Někteří naši iránští kolegové po celou dobu rautu postávali s mobilními telefony opodál a tvářili se jakoby nic. Mobily tam provozují jen iránští operátoři. Zahraniční operátoři do země nesmí, ale po pevných linkách se z pokoje dalo dovolat dobře, i když draze.

Velmi dobře byl organizován konec rautu. Zapnuli světla doprovodných policejních aut, nastartovali autobusy a řekli nám, že už nic dalšího nejede. Za pět minut tam bylo prázdno. Tu situaci si musím pamatovat!

Ve čtvrtek 10. 11. jsem šel pěšky, protože nepršelo. Došel jsem v pohodě za pár minut, ale hned za branou areálu stála černá limuzína, kolem ní dva vojáci a nechtěli mě pustit dál. Samopalem mi laskavě jeden pokynul, abych se posadil do limuzíny na zadní sedadlo. Řidič hned zamkl všechny dveře centrálním zámkem a velitel vozu dal pokyn k jízdě. Vše beze slov. Marně jsem jim tvrdil, že rád dojdu pěšky, jen se usmívali. Odvezli mě asi dvě stě metrů a zastavili přímo před vchodem do kongresového centra a s úsměvem mě nechali vystoupit. Byl jsem úplně klidný a cítil jsem se bezpečně, ale večer se mi honilo hlavou, že kdyby mě někam odvezli, bez dokladů, bez spojení, tak bych začal někomu chybět asi tak za týden.

Mešita na letišti Isfahan

V areálu byla ještě obrovská budova televize, do které byl zákaz vstupu, a všude byly cedulky o zákazu fotografování.

V jednom z malých sálů proběhlo celodenní 86. zasedání IOC (Mezinárodní organizační výbor). Kromě běžné rozsáhlé agendy zde byla projednána změna místa konání 21. kongresu (WMC). Čína se vzdala jeho pořádání v roce 2008 pro nemožnost zvládnout po olympiádě další akci. Přihlásili se Poláci a kongres byl přiklepnut Katovicím a Krakovu. Paradoxní je, že Čína právě olympiádou argumentovala, když kandidovala na pořadatelství!

Po jednání jsme mířili zase na bazar. Šetřili jsme se na galavečer, na který nás pozvali iránští kolegové z IOC a tak jsme si vzali taxi.

Řidič uměl perfektně anglicky, a proto jsme se dověděli pravý opak toho, co přednášeli iránští kolegové. Veliká nezaměstnanost, málo práce, málo placená práce, děsná nesvoboda ve všem, lidi se udávají. Byli jsme rádi, že se nás takové režimové poměry už netýkají a bylo nám jich líto.

Převlékli jsme se a po dlouhé cestě autobusem jsme se ocitli v orientální restauraci. . O příjemnou atmosféru se starala kapela čtyř muzikantů, z nichž byli všichni bubeníci. Na řadu přišel šiškebab a čaj. Rozšoupli jsme se a čaj jsme třikrát otočili. Přiznávám se, že tohle byla první hospoda, kde jsem se těšil, až nás z ní vyhodí.

Pátek 11. 11. byl dnem volna. V Iránu se pracuje pět a půl dne. Pátek je volný a ve čtvrtek se dělá jen ta půlka dne. Už probíhal jen hornický veletrh a kolegové se na něj chystali. Poprvé byly vidět nedaleké hory bez mraků a sníh byl ozářený raním sluncem. U snídaně jsem kolegům oznámil, že i když pět dní pajdám se zlomeným malíčkem na levé noze, tak mě nikdo neudrží, abych se po tak krásných horách neprošel. Málem jsem je zlákal, ale zažívací problémy jim nedovolovaly příliš se vzdalovat od WC.

V 8:30 jdu pěšky. Ještě ve městě jsem při procházení výstavní čtvrtí narazil na slovenskou ambasádu a hlavně na ozbrojence, který ji hlídal. Udělal jsem si fotku tabule, aby bylo jasno, že jde o Slováky a už jsem neměl foťák, ale zato samopal pod paží. Vůbec jsem si nevšiml, odkud se na mě ten voják vyřítil. Ale jak rychle to přišlo, tak rychle se to vysvětlilo. Jen jsem musel tu fotku smazat. Pak jsme si trochu popovídali a zamávali si na shledanou.

Po hodině velmi rychlé chůze do stále většího kopce konečně opouštím město a dostávám se ke spodní stanici lanovky. Fronta u pokladny byly tak dlouhá, že jsem hříšnou myšlenku na pohodlí okamžitě zahnal.

Už nic nebránilo stoupat do krásných zasněžených hor. Podél lanovky se klikatil velmi dobře upravený chodník a byl plný lidí. Mým cílem bylo vidět z kopce celý Teherán, ale počasí se rychle měnilo, že vždy byla vidět jen malá část města. pohledy to byly úžasné. Fotil jsem a fotil a šlapal a šlapat. Celou cestu sněžilo, na obrátce bylo asi půl metru sněhu. Ve 13:30 jsem došel na další stanici lanovky. Tady už bylo jen pár lidí, byla zima, cesta začala být zmrzlá a kluzká. Byl čas se otočit a sestoupit z mraků zas do světla. Cesta dolů byla velmi rychlá, pěkně jsem se klouzal, ale teprve teď jsem poznal, jak takový malý kousek těla, jakým je malíček u nohy, bolí, když je zlomený a majitel s ním jde 5 hodin do kopce a 3 hodiny z kopce.

Po koupeli se jen tak povaluji, ale musím si sbalit věci, protože ráno nás čeká exkurze do Isfahanu.

Sobota 12. 11. začala bezproblémovým odletem do Isfahanu, kde jsme přistáli před devátou. Ubytovali nás v hotelu Kowsar. To v perštině znamená ráj a opravdu jsme si tak připadali. Tady jsme si uvědomili hlavní rozdíl mezi Teheránem a Isfahánem. Zde chyběl hluk. Isfahan je město na naprosté rovině, ale je lemováno nevysokým pohořím. Žijí zde asi 4 miliony obyvatel. Škoda, že přes mraky nebyla vidět krajina, protože ten kousek pouště, který byl vidět před přistáním, byl úžasný. Těsné okolí města a široký pás kolem řeky Zayandeh je území plné políček a studní a zavlažovacích koryt.

Štít hotelu v Isfahanu

Naše exkurze byla jediná, která se uskutečnila, ostatních 5 bylo pro nezájem zrušeno. Prohlídku města jsme zahájili v arménském muzeu a chrámu. Město bylo postaveno Armény v 17. století a podle architekta jménem Isfahani se také jmenuje. Žil zde asi milion Arménů, až do roku 1919, kdy Turci všechny Armény zabili, nebo vyhnali do Arménie. V muzeu jsou i fotografie z této hrůzné události a dokonce krátký film. Na filmu docela dobré kvality je vidět, jak Turek zabíjí děti, které kolem něho v řadě prochází. Kladivem každé dítě uhodil do hlavy a to spadlo do nějaké jámy pod ním. Dnes zde žije 99 % Peršanů.

Po obědě v restauraci Šeherezáda, kde jsem si dal rybu, jsme se dostali do manufaktury na perské koberce. Byla to opravdová nádhera a velmi příznivé ceny. Ručně vázaný hedvábný koberec, který jeden člověk dělá 2 roky po deseti hodinách denně, stál asi 60 tisíc korun. Mohlo se zde platit dolary a dokonce kartami. Rázem jsme byli v jiném světě.

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ

Klub přátel Hornického muzea OKD informuje:

V úterý 4. dubna v 15 hod. se koná v areálu Hornického muzea OKD v Ostravě-Petřkovicích výroční členská schůze KPHM. Tento klub má 375 členů, z toho má pobočka Ostrava 227 členů, pobočka Kladno 104 členů, pobočka Petřvald 32 členů a pobočka Karviná 12 členů. Dále má KPHM 30 kolektivních členů. Členové KPHM se scházejí pravidelně každé první úterý v měsíci (kromě července a srpna). Při každém setkání je vždy čtyřicetiminutová populárně vědecká přednáška a po diskuzi se pokračuje v přátelském prostředí v restauraci Harenda. Na setkání dochází pravidelně 60 – 70 členů. Vyvrcholením každého roku je vždy setkání u příležitosti oslav patronky horníků svaté Barbory počátkem prosince. ***Vítězslav Hettenberger***

URGP 2

Vychází další číslo odbornému měsíčníku Uhlí, rudy, geologický průzkum. Z obsahu: Moravské naftové doly, a. s. H. Bálka a T. Macák: Činnost výzkumu sond MND Servisní a využití nové slickline soupravy. Severočeské doly, a. s. K. Bartoš: Kolesové rypadlo SchRs 1320 v porovnání s rypadlem SCHRS 1550. Gemec – Union, a .s.: J. Drnec a Z. Adamec: Zakládání Dolu Šverma v Žacléři – 3. část. Profil společnosti Ferram, a. s. J. Dvorský a kolektiv: Zvýšení úrovně bezpečnosti dolů v OKD proti průvalům a nebezpečným přítokům vod z detritu. M. Leško a kolektiv: Výskum melitelnosti serpentinitovej suroviny z Dobšinej.

Dále obsahuje rubriky: ZSDNP informuje, Bezpečnost práce, Konference, Z domova, Ze zahraničí a Dějiny hornictví.

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p. Vychází zpravidla jednou v měsíci.
Vedoucí redaktor Otto Hejnic.
Adresa redakce: DIAMO, s. p., 471 27 Stráž p. R.,
tel.: 487 892 084, fax: 487 851 571
e-mail: hejnic@diamo.cz
Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
Tisk: GEOPRINT Liberec
Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO